

Brüsszel, 2026. június 25.
(OR. en)

11024/26

ECOFIN 893
RELEX 882
NIS 1
MED 32
COEST 506
ECB
EIB

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. június 23.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2026) 294 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK a harmadik országoknak 2025-ben nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtásáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 294 final.

Melléklet: COM(2026) 294 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.6.23.
COM(2026) 294 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

**a harmadik országoknak 2025-ben nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás
végrehajtásáról**

{SWD(2026) 160 final}

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	2
2. MAKROSZINTŰ PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSI MŰVELETEK 2025-BEN.....	3
2.1. Keleti szomszédság	4
• Ukrajna	4
2.2. Déli szomszédság	6
• Egyiptom.....	6
• Jordánia.....	7
2.3. Nyugat-Balkán	9
• Észak-Macedónia.....	9
3. A MAKROSZINTŰ PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSI FORRÁSOK MEGFELELŐ FELHASZNÁLÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA: MŰKÖDÉSI ÉRTÉKELÉSEK ÉS UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK	10
3.1. Működési értékelések.....	10
3.2. Értékelések	12
4. AZ MFA-ESZKÖZHÖZ KAPCSOLÓDÓ ÁLTALÁNOS FEJLEMÉNYEK..	13
4.1 Az MFA-eszköz működése	13
4.2 A makroszintű pénzügyi támogatás a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben.....	14
4.3 A következő, 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslat szerinti makroszintű pénzügyi támogatás	15
5 ELŐRETEKINTÉS – MFA-MŰVELETEK ÉS A KÖLTSÉGVETÉSI HELYZET 2026-BAN.....	15
1. táblázat: Vissza nem térítendő MFA-támogatásokkal kapcsolatos kötelezettségvállalások és kifizetések, valamint az MFA-hitelek folyósítása 2023 és 2026 között (EUR)	18

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a harmadik országoknak 2025-ben nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás végrehajtásáról¹

1. BEVEZETÉS

A makroszintű pénzügyi támogatás (MFA) egy uniós pénzügyi eszköz², amelynek keretében az Unió pénzügyi támogatást nyújt a fizetésimérleg-nehézségekkel küzdő partnerországoknak. 1990-es bevezetése óta az MFA hozzájárul a makrogazdasági és pénzügyi stabilitás erősítéséhez az EU szomszédságában vagy az EU-hoz földrajzilag közel fekvő országokban – köztük tagjelölt országokban –, miközben támogatja őket a strukturális reformok végrehajtásában. Biztosításának általában feltétele a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) megkötött, nem elővigyázatossági jellegű megállapodás megléte. Az MFA-műveletekre emellett politikai előfeltétel is vonatkozik, amely megköveteli az emberi jogok és a hatékony demokratikus mechanizmusok – többek között a többpárti parlamentáris rendszer és a jogállamiság – tiszteletben tartását, eleget téve az Unió külső tevékenységére vonatkozóan az EUSZ 21. cikkének (1) bekezdésében meghatározott elveknek és célkitűzéseknek.

A makroszintű pénzügyi támogatás célja, hogy enyhítse a közvetlen külső finanszírozási nyomást, és segítsen megoldani a fizetésimérleg-stressz mögöttes okait. Azáltal, hogy időszzerű és célzott pénzügyi támogatást nyújt, lehetővé teszi a kedvezményezett országok számára a költségvetési mozgástér növelését, az adósság fenntarthatóságának javítását és a szükséges reformok előmozdítását. A makrogazdasági korrekciós pálya kisimítása révén az MFA-műveletek enyhíthetik a kedvezőtlen gazdasági és társadalmi hatásokat, elegendő időt hagyva ezáltal a partnerországok számára a fizetésimérleg-válságuk kiváltó okainak kezelésére.

A makroszintű pénzügyi támogatást főként hosszú lejáratú kedvezményes hitelek formájában nyújtják, bár a műveletek adott esetben ötvözhetik a hiteleket és a vissza nem térítendő támogatásokat. Az MFA-hiteleket az EU diverzifikált finanszírozási stratégiája szerint finanszírozzák, amelynek keretében a Bizottság egyetlen név alatt uniós kötvényeket bocsát ki, és a bevételeket egy központi finanszírozási alapba irányítja, amely több uniós szakpolitikai programot finanszíroz, beleértve a makroszintű pénzügyi támogatást is. Az MFA-támogatásokat közvetlenül az uniós költségvetésből finanszírozzák.

A makroszintű pénzügyi támogatás folyósítása általában részletekben történik, a partnerországgal egyeztetett, egyértelműen meghatározott gazdaságpolitikai feltételek teljesítésétől függően. A makroszintű pénzügyi támogatás kiegészíti az EU által nyújtott

¹ Ez a jelentés a 2026 áprilisáig rendelkezésre álló információkon alapul.

² A fejlődő országok közé nem tartozó harmadik országoknak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatás jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 212. cikke. Ha a harmadik ország sürgős pénzügyi támogatást igényel, az EUMSZ 213. cikke alkalmazható jogalként.

rendes együttműködési támogatást, és hozzájárul a stabilitás megőrzésére, a jólét erősítésére és az uniós értékeknek az EU határain túli előmozdítására irányuló átfogó célkitűzésekhez. Ezt az értékelést az MFA-műveletek több független utólagos értékelése³, valamint a 2010 és 2020 között értékelt valamennyi MFA-műveletre kiterjedő 2023. évi metaértékelés támasztja alá⁴.

2025-ben a makroszintű pénzügyi támogatás eszköze továbbra is bizonyította, hogy képes gyorsan és hatékonyan reagálni a rendkívüli körülményekre, miközben fenntartja a makrogazdasági stabilitás megőrzésére és a strukturális reformok előmozdítására irányuló alapvető küldetését. Ukrajnában az EU 18,1 milliárd EUR összegű MFA-hitelt folyósított a „Rendkívüli bevételek akcelerációjával nyújtott hitelek Ukrajnának” (ERA) elnevezésű G7-kezdemenyezés részeként⁵. Bár ez a támogatás – a korábbi MFA-műveletekhez hasonlóan – sajátos jellemzőkkel bírt, célja az ország akut finanszírozási szükségleteinek kezelése és gazdasági rezilienciájának támogatása volt, tekintettel az Oroszország általi folyamatos támadásokra, amelyek súlyos károkat okoznak Ukrajna kritikus infrastruktúrájában, és jelentős makrogazdasági következményekkel járnak. Egyidejűleg az Egyiptomra és Jordániára irányuló MFA-műveletek hozzájárultak gazdaságuk stabilizálásához a Közel-Kelet összetett és instabil regionális helyzetéből, valamint a fontos strukturális reformok felgyorsításának szükségességéből eredő fokozott kihívások közepette.

A makroszintű pénzügyi támogatásról szóló 2025. évi éves jelentés a Bizottság uniós jog szerinti jelentéstételi kötelezettségeivel összhangban készült. A jelentéshez bizottsági szolgálati munkadokumentum kapcsolódik, amely részletesebb értékelést tartalmaz az egyes MFA-műveletek végrehajtásáról.

2. MAKROSZINTŰ PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSI MŰVELETEK 2025-BEN

2025-ben az EU Ukrajnának, Egyiptomnak és Jordániának nyújtott makroszintű pénzügyi támogatást.

Oroszország folytatódó agressziós háborúja közepette továbbra is Ukrajna volt a makroszintű pénzügyi támogatás legnagyobb kedvezményezettje: az év során 18,1 milliárd EUR folyósítására került sor a G7-ek ERA-kezdemenyezésének részeként, amelynek keretében összesen 45 milliárd EUR összegű hitelt bocsátottak rendelkezésre, amelyet az immobilizált orosz állami vagyoni eszközökből származó rendkívüli bevételekből kell visszafizetni. A déli szomszédságban a társjogalkotók 2025 júniusában 4 milliárd EUR összegű MFA-műveletet hagytak jóvá Egyiptom számára, amelyből 1 milliárd EUR-t 2026 januárjában folyósítottak. Emellett 2025 áprilisában a társjogalkotók 500 millió EUR összegű MFA-műveletet hagytak jóvá Jordánia számára, amelyből 250 millió EUR-t 2025 szeptemberében folyósítottak. 2025 augusztusában a

³ Minden utólagos értékelés elérhető a Bizottság weboldalán: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_hu.

⁴ Bizottsági szolgálati munkadokumentum – A harmadik országoknak nyújtott makroszintű pénzügyi támogatás értékelése (a 2010 és 2020 között végrehajtott műveletek metaértékelése), SWD(2023) 16.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2773 rendelete (2024. október 24.) az Ukrajna-hitelezési együttműködési mechanizmus létrehozásáról és az Ukrajnának nyújtandó rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L, 2024/2773, 2024.10.28.).

Bizottság további 500 millió EUR összegű MFA-műveletet javasolt Jordánia számára. Végezetül a Nyugat-Balkán tekintetében nem történt további előrelépés az Észak-Macedóniának nyújtott, folyamatban lévő 100 millió EUR összegű MFA-művelettel kapcsolatban.

2.1. Keleti szomszédság

• Ukrajna

Az emberi és fizikai tőkében a 2022. évi teljes körű orosz invázió óta bekövetkezett súlyos pusztítás közepette Ukrajna gazdasága továbbra is figyelemre méltó rezilienciát mutatott, noha a legutóbbi negyedévekben a növekedés határozottan lassult. A 2024. évi 3,5 %-os növekedést követően a reál GDP növekedése 2025-ben az energetikai infrastruktúra elleni fokozott támadások, a munkaerőhiány és a folyamatos kapacitáskorlátok miatt 1,8 %-ra gyengült. A gazdaság továbbra is nagymértékben támaszkodik a Fekete-tengeren és a Dunán átvezető exportfolyosók működésére, valamint a tartós nemzetközi pénzügyi támogatásra, beleértve az ERA-hoz kapcsolódó makroszintű pénzügyi támogatás és az Ukrajna-eszköz keretében biztosított támogatásokat. Az infláció 2025 elején az energiaellátási zavarok, az élelmiszerár-nyomás és az erőteljes bérnövekedés közepette felgyorsult, de azóta jelentősen enyhült, és 2026 januárjában 7,4 %-ot tett ki. Ez részben az Ukrán Nemzeti Bank 2025-ös szigorú monetáris irányvonalára vezethető vissza, amely csak a közelmúltban lazult, amikor az irányadó kamatláb 2026 januárjában 15 %-ra csökkent. A külső pozíció továbbra is törékeny: a folyó fizetési mérleg hiánya 2025-ben még mindig jelentős volt, a becslések szerint a GDP 14,5 %-át tette ki, ami a védelmi szükségletekhez, az energiához és az újjáépítéshez kapcsolódó magas importkeresletet, valamint a vissza nem térítendő támogatások fokozatos csökkentését tükrözi. Az államháztartásra továbbra is komoly nyomás nehezedik: az államháztartási hiány a GDP 19,5 %-át teszi ki, ami a folyamatos háborús kiadásokat és az újjáépítési szükségleteket tükrözi, a bevételek növelését célzó új adóintézkedések ellenére. A bankszektor mindeddig stabil és jól tőkésített maradt, amit a rendkívüli kihívásokkal teli működési környezet ellenére prudens szabályozás és erős likviditás támogatott. Ami a jövőt illeti, a gazdasági kilátások továbbra is rendkívül bizonytalanok, és azokat beszűkíti az energetikai és a termelési infrastruktúra folyamatos pusztulása, a munkaerőhiány, valamint a háború kiszámíthatatlan lefolyása. Mindezek fényében a tartós és kiszámítható nemzetközi pénzügyi támogatás továbbra is elengedhetetlen a makrogazdasági stabilitás megőrzéséhez és ahhoz, hogy Ukrajna továbbra is ellen tudjon állni Oroszország agressziós háborújának.

Az egymás utáni MFA-műveleteket követően, amelyek keretében Oroszország teljes körű agressziós háborújának kezdetétől 2023 végéig összesen 25,2 milliárd EUR-t folyósítottak, a háború továbbra is jelentős nyomást gyakorolt Ukrajna államháztartására. Ennek következtében 2025-ben további finanszírozásra volt szükség az ország finanszírozási hiányának kezeléséhez.

Ennek fényében a G7-ek vezetői az olaszországi Apuliában 2024 júniusában tartott csúcstalálkozójukon kötelezettséget vállaltak arra, hogy rendkívüli bevételek akcelerációjával 45 milliárd EUR összegű hitelt nyújtanak Ukrajnának, amelynek visszafizetése az Unióban és más érintett joghatóságokban tartott immobilizált orosz

állami eszközökből származó jövőbeli rendkívüli bevételekből történik majd. E kötelezettségvállalásra építve az Európai Parlament és a Tanács 2024. október 24-én elfogadta az (EU) 2024/2773 rendeletet, amely 2024. október 29-én lépett hatályba. A G7-partnerek hozzájárulásainak a pénzügyminiszterei 2024. október 25-i találkozásán történő megerősítése nyomán az Unió megerősítette az Ukrajnának szánt, 18,1 milliárd EUR összegű, egyetlen részletben folyósítandó MFA-hitelt. A Bizottság 2024. december 18-án elfogadta az egyetlen részlet rendelkezésre bocsátásának engedélyezéséről szóló határozatot, miután úgy ítélte meg, hogy a részlethez kapcsolódó szakpolitikai feltételek teljesültek⁶. Ezek a feltételek olyan kulcsfontosságú reformterületekre terjedtek ki, mint a makroszintű pénzügyi stabilitás, az állami tulajdonú vállalatok, a közigazgatás, az energia, a jogállamiság és a korrupcióellenes küzdelem, valamint a védelem. Ezeket az Ukrajna-terv szerinti szélesebb körű intézkedések végrehajtása felé megteendő közbenső lépéseként alakították ki.

A makroszintű pénzügyi támogatás teljes összegét 2025-ben részletekben folyósították, az első, 3 milliárd EUR összegű folyósításra januárban került sor. E részleges előreütemezés miatt februárban nem került sor folyósításra. Ezt követően a folyósítások stabil ütemtervet követtek: 2025 márciusa és szeptembere között 1 milliárd EUR összegű részletfizetésekre került sor. A fronton folytatott harcok fokozódásával Ukrajna katonai finanszírozási szükségletei 2025 negyedik negyedévében meghaladták a korábbi becsléseket. A kifizetési ütemtervben foglalt rugalmasság lehetővé tette az eredetileg 2025 decemberére tervezett 6,1 milliárd EUR összegű részlet előreütemezését és a 2025. októberi és novemberi rendes kifizetések kiegészítését. Következésképpen a folyósítások 2025 októberében 4 milliárd EUR-t, 2025 novemberében pedig 4,1 milliárd EUR-t tettek ki.

A Bizottság szolgálatai és az Európai Külügyi Szolgálat által végzett folyamatos értékelések alapján a politikai előfeltételt az év során továbbra is pozitívan értékelték. A korrupcióellenes szervek – nevezetesen az Ukrán Nemzeti Korrupcióellenes Hivatal (NABU) és a Korrupcióellenes Különleges Ügyészség (SAPO) – függetlenségét szabályozó intézményi keretet érintő, 2025. júliusi fejlemények azonban aggályokat vetettek fel; úgy vélték, hogy ezek jelentős visszalépést jelenthetnek a kulcsfontosságú korrupcióellenes intézmények autonómiájának biztosítása terén. A Bizottság szorosan együttműködött az ukrán hatóságokkal a helyzet visszafordítása, a NABU és a SAPO függetlenségének helyreállítása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a makroszintű pénzügyi támogatás keretében történő kifizetések előtt megfelelően kezeljék az intézményi függetlenség tekintetében felmerülő kockázatokat (a kifizetést a helyzet rendezéséig visszatartották).

Ezzel párhuzamosan Ukrajna sikeresen lezárt több felülvizsgálatot az IMF 2023. évi kibővített finanszírozási eszközének keretében, rámutatva, hogy a rendkívül nehéz körülmények ellenére továbbra is elkötelezett a reformok előmozdítása mellett.

⁶ Az ERA részeként nyújtott MFA-hitelt az uniós költségvetés mozgásterére garantálta. A mozgástér rendelkezésre állásának időtartamára tekintettel ahhoz, hogy a hitelhez igénybe lehessen venni ezt a garanciát, az egyetlen részlet felszabadításáról szóló határozatot 2024. december 24-ig el kellett fogadni.

2.2. Déli szomszédság

- **Egyiptom**

Egyiptom a mostani évtized elején kihívásokkal teli makrogazdasági körülményekkel szembesült számos külső sokkhatás, például a Covid19-világjárvány, a gázai háború és a Vörös-tengeren közlekedő hajók ellen elkövetett támadások közepette. A gazdasági reformok lassú előrehaladása bizonytalanságot teremtett, és elriasztotta a külföldi befektetéseket. Az egyiptomi reál GDP növekedése a 2024 júliusa és 2025 júniusa közötti pénzügyi évben (a továbbiakban: 2024/2025-ös pénzügyi év) elérte a 4,4 %-ot, majd 2025 második félévében tovább gyorsult, az előző évhez képest 5,3 %-ra. A makrogazdasági politikák irányítása terén elért eredményekkel, az árfolyam 2024. évi liberalizációjának hatásával és az üzleti környezet némileg kedvező változásával a helyzet javulni kezdett. A növekedést elsősorban a magánfogyasztás és a magánberuházások hajtották, miközben az állami beruházások csökkentek. Az áruk és szolgáltatások nettó exportjának hozzájárulása negatív maradt. A munkanélküliségi ráta az előző évi 6,4 %-ról 2025 negyedik negyedévében 6,2 %-ra csökkent. Az infláció 2025 második félévében 12 % körül stabilizálódott, szemben a 2024. évi 28,5 %-kal. Az államháztartási hiány a 2024/2025-ös pénzügyi évben a GDP 7,2 %-án állt, az államadósság kamatainak fizetése pedig meghaladta a GDP 10 %-át. Az államadósság szintje a GDP 84 %-ára mérséklődött. A folyó fizetési mérleg hiánya a 2024/2025-ös pénzügyi évben a GDP 4,2 %-ára csökkent, a külföldi munkából származó hazautalások és a turizmusból származó bevételek növekedése pedig részben ellensúlyozta az árukereskedelmi hiány növekedését. A közvetlen külföldi tőkebefektetések a 2024/2025-ös pénzügyi évben a GDP 3,3 %-át tették ki. A központi bank nettó devizataralékai 2026. április végén érték el az 53 milliárd USD-t, ami havi áru- és szolgáltatásimportnak felel meg, és növekedést jelent az egy évvel korábbi 48,1 milliárd USD-hez képest. Tekintettel azonban az importált olajtól és gáztól, az idegenforgalomtól és a hazautalásoktól való függőségre, az ország továbbra is ki van téve a külső sokkhatásoknak, így például a legújabb közel-keleti konfliktusnak, még akkor is, ha a reformokra irányulóan megtett erőfeszítések révén Egyiptom felkészültebbé vált a korábbi energiaválsághoz képest.

2024 márciusában az EU és Egyiptom stratégiai és átfogó partnerséget kötött a közös jólét, stabilitás és biztonság érdekében, amelyet egy 7,4 milliárd EUR keretösszegű, rövid és hosszabb távú támogatást tartalmazó pénzügyi csomag támaszt alá. Tekintettel Egyiptom nehéz gazdasági és pénzügyi helyzetére, valamint az egyre instabilabb régióban betöltött fontos stabilizáló szerepére, a Bizottság javasolta Egyiptom két MFA-művelettel történő támogatását, legfeljebb 5 milliárd EUR összértékben, i. egy rövid távú, 1 milliárd EUR összegű MFA-műveletre és ii. egy 4 milliárd EUR-ig terjedő rendes MFA-műveletre felosztva. Az 1 milliárd EUR összegű rövid távú makroszintű pénzügyi támogatást a Tanács 2024 áprilisában hagyta jóvá⁷, és 2024 decemberében egy részletben teljes egészében folyósította.

⁷ A Tanács (EU) 2024/1144 határozata (2024. április 12.) az Egyiptomi Arab Köztársaságnak nyújtandó rövid távú makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L, 2024/1144, 2024.4.15.).

Az ezt követő, 4 milliárd EUR összegű műveletet az Európai Parlament és a Tanács 2025 júniusában hagyta jóvá⁸. Az egyetértési megállapodást, amelyről a tagállamok képviselőiből álló bizottság véleményt készített, 2025 júliusában írták alá. Az első, 1 milliárd EUR összegű részletet 2026 januárjában folyósították, miután pozitívan értékelték az első részlethez kapcsolódó 13 szakpolitikai intézkedés végrehajtását (amelyek az államháztartás megerősítésére, a szociális védelem és a munkaerőpiaci politikák javítására, a versenyképesség és az üzleti környezet javítására, valamint a zöld átállás támogatására összpontosítottak), valamint a politikai előfeltétel keretében előírt konkrét és hiteles lépések végrehajtása terén Egyiptom által elért eredményeket, és az IMF-program továbbra is rendben haladt előre. A makroszintű pénzügyi támogatás második és harmadik, egyenként 1,5 milliárd EUR összegű részletének folyósítására a tervek szerint szintén 2026-ban kerül sor, a feltételek pozitív értékelésének függvényében.

Az IMF 8 milliárd USD összegű kibővített finanszírozási eszközének negyedik felülvizsgálatát az ügyvezető igazgatóság 2025 márciusában zárta le. A szakpolitikák végrehajtásának késedelme miatt az ötödik felülvizsgálatot összevonták a hatodik felülvizsgálattal, és 2025 decemberében folytatták le. Az IMF ügyvezető igazgatósága 2026 februárjában hagyta jóvá. Az IMF-program 2026 decemberében jár le.

- **Jordánia**

Jordánia gazdaságát és kilátásait a messzemenően reziliens makrogazdasági teljesítmény ellenére továbbra is visszafogják a tartós regionális bizonytalanságok. A jordániai reál GDP növekedése a 2024 azonos időszakában mért 2,4 %-ról 2025 első és harmadik negyedéve között 2,7 %-ra gyorsult. 2025-ben a növekedés széles alapokon nyugodott, ami a mezőgazdaság, a feldolgozóipar és a közlekedési szolgáltatások folyamatos javulását tükrözte, míg a bányászat kismértékben visszaesett. A légi közlekedésnek a nyáron megnövekedett regionális feszültségek miatti zavarai rövid ideig tartottak, és úgy tűnik, hogy korlátozott következményekkel jártak az idegenforgalomra és a kereskedelemre nézve. Az átlagos infláció 2025-ben 1,8 % volt. 2025 szeptemberében a Jordán Központi Bank (CBJ) 25 bázisponttal 6,25 %-ra csökkentette az irányadó kamatlábat, ami 2024 decembere óta az első csökkentés, nagyjából összhangban az Egyesült Államok monetáris lazításával, tekintettel a dinár USA-dollárhoz kötöttségére.

A folyó fizetési mérleg hiánya az egy évvel korábbi 8,3 %-ról 2025 első félévében a GDP 7,4 %-ára csökkent. Ezt a javulást az erősebb áru- és szolgáltatásexport idézte elő, amely bőven ellensúlyozta az import növekedését. Az árukereskedelem a GDP 25,7 %-át kitevő hiányt mutatott, amelyet részben tompítottak a jelentős idegenforgalmi bevételek. A közvetlen külföldi befektetések 2025 első félévében a GDP 4,0 %-ára nőttek (szemben a 2024. évi 3,1 %-kal). A CBJ bruttó devizatartalékai továbbra is magasak, 2025. november végén 24,6 milliárd USD-t tettek ki, ami mintegy 8,8 hónapnyi áru- és szolgáltatásimportot fed le. A teljes központi költségvetési hiány az előrejelzések szerint a 2025. évi mintegy 5,3 %-ról 2026-ban a GDP mintegy 4,8 %-ára csökken (2027-ben a GDP 4,3 %-ára), tükrözve a bevételek várható további mozgósítását és a kiadási fegyelmet. Az államadósság és az államilag garantált adósság 2025 végén magas maradt, a GDP 108,6 %-át tette ki

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1267 határozata (2025. június 24.) az Egyiptomi Arab Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L, 2025/1267, 2025.6.27.).

(a társadalombiztosítási pénztár állománya nélkül a GDP 83,4 %-át), a külső adósság pedig a GDP 42,2 %-ának felelt meg. 2025-ben a hitelminősítő intézetek spekulatív kategóriában tartották Jordánia államadósság-minősítését.

A gázai háború 2023. októberi kitörése jelentős tovagyrúzó hatásokat váltott ki, növelve a Jordánia biztonságára nehezedő nyomást, és tesztelve az ország gazdasági rezilienciáját. Mindezek alapján a jordániai hatóságok 2023 októberében új MFA-műveletért folyamodtak. A társjogalkotók 2025 áprilisában 500 millió EUR összegű hitel formájában jóváhagyták az „MFA IV” műveletet⁹, majd 2025 szeptemberében sor került az első, 250 millió EUR összegű folyósításra. Ez az első folyósítás az előfeltételek teljesítésétől – azaz a politikai előfeltételtől és az IMF-program keretében elért kielégítő eredményektől – függött. A műveletet előreütemezték annak érdekében, hogy segítsék Jordániát a megnövekedett regionális instabilitás közepette felmerülő sürgős külső finanszírozási igények kielégítésében, egyidejűleg részben ellensúlyozzák a 2023. októberi kérelem és a 2025. áprilisi elfogadás közötti szokatlanul hosszú késedelmet. E késedelem részben a 2024-es európai parlamenti választásokhoz és az azt követő újjáalakulási folyamathoz kapcsolódott.

A fennmaradó 150 millió EUR és 100 millió EUR összegű részletek 2026-ra és 2027-re vannak beütemezve, az egyetértési megállapodásban elfogadott előfeltételek és szakpolitikai feltételek teljesítésének függvényében, amelyek középpontjában az államháztartás megerősítése, a kormányzás és a korrupcióellenes küzdelem javítása, a szociális védelem és a munkaerőpiaci politikák javítása, valamint a zöld átállás és a dinamikusabb üzleti környezet támogatása áll.

Jordánia IMF-fel fennálló szoros kapcsolata a 2024 januárjában jóváhagyott négyéves kibővített finanszírozási eszközben gyökerezik, amelynek keretében összesen mintegy 1,3 milliárd USD-nek megfelelő összeghez fér hozzá, valamint egy 2025 júniusában jóváhagyott, Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel szülő megállapodásban, amely mintegy 700 millió USD-nek megfelelő hozzájárulást biztosít. A két eszköz keretében végzett legutóbbi felülvizsgálatra 2026 áprilisában került sor, amikor az IMF szakértői szintű megállapodásra jutott a hatóságokkal; kiemelte, hogy a program erős teljesítményt mutat, annak ellenére, hogy a legújabb közel-keleti háború miatt a külső környezet egyre nagyobb kihívást jelent. Az IMF értékelése szerint Jordánia költségvetési teljesítménye továbbra is összhangban van a program céljaival, amit erőteljes bevételbeszedés és fegyelmezett folyó kiadások támasztanak alá. A hatóságok elkötelezettek a fokozatos költségvetési konszolidáció fenntartása mellett annak érdekében, hogy csökkenő pályára állítsák az államadósság-rátát, aminek alapja a középtávú bevételi stratégia és a közműszolgáltatások finanszírozásának javítása, miközben mozgásteret hagynak az alapvető szociális és állami beruházási kiadásokhoz.

Tekintettel a kihívásokkal teli gazdasági helyzetre és a jelentős kielégítetlen finanszírozási igényekre, Jordánia 2025 januárjában további 500 millió EUR összegű „MFA V” műveletért folyamodott. A kérelemben rámutatott a gazdasági és politikai környezet romlására, tekintve, hogy a már amúgy is bizonytalan globális környezetben

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/793 határozata (2025. április 14.) a Jordán Hásimita Királyságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L, 2025/793, 2025.4.22.).

2024 folyamán fokozódott a regionális zűrzavar. A társjogalkotók 2026 januárjában hagyták jóvá az új műveletet¹⁰, amelynek folyósítását 2026–2027-re tervezik, az „MFA IV” művelettel párhuzamosan. Az egyetértési megállapodásról szóló tárgyalások folyamatban vannak. Mind az MFA IV, mind az MFA V a 2025 januárjában kezdeményezett EU–Jordánia stratégiai és átfogó partnerség tágabb keretének részét képezi.

2.3. Nyugat-Balkán

- **Észak-Macedónia**

A GDP-növekedés a 2024. évi 3 %-ról 2025-ben 3,5 %-ra gyorsult, ami nagyrészt a közúti projektek munkálatainak felgyorsulásával összefüggő beruházásoknak tudható be. A magánberuházások is növekedtek, amit a kormány által támogatott hitelek segítettek elő. A háztartások fogyasztásának növekedése az egy évvel korábbival azonos szinten maradt (az előző év azonos időszakához képest 2,2 %), amit az infláció átmeneti enyhülése közepette végrehajtott nyugdíj- és béremelések miatti növekvő rendelkezésre álló reáljövedelem, valamint az erőteljes hitelbővülés támasztott alá. A növekedéshez hozzájárult az állami fogyasztás is (+5,3 %), ami főként a közszférán belüli erőteljes béremeléseket tükrözte. Az export 2025-ben helyreállt (+6,1 %), miután 2024-ben reálértéken csökkent. Mivel azonban a beruházások és az exporttermelés nagymértékben függenek az importált alapanyagoktól, a behozatal éves növekedése jelentősebb volt (+6,8 %). Összességében a nettó export GDP-növekedéshez való hozzájárulása negatív maradt. Az átlagos éves fogyasztóiár-infláció a 2024. évi 3,5 %-ról 2025-ben 4,1 %-ra gyorsult, ami az ideiglenes kormányzati árszabályozás ellenére kialakult élelmiszeráraknak, a belföldi viszonyokat illetően pedig a növekvő bérköltségeknek tudható be, amelyek hatással voltak a szolgáltatásokra. A központi bank óvatos szakpolitikai irányvonalat követett, megemelte a tartalékképzési követelményeket és megerősítette makroprudenciális eszközeit. 2025 decemberében a likviditáskezelés és a monetáris politikai transzmisszió javítása érdekében kiigazította monetáris politikai keretét. A folyó fizetési mérleg hiánya 2025-ben az előző évhez képest 2,1 százalékponttal a GDP 4,3 %-ára nőtt, főként a másodlagos jövedelmi egyenleg és a szolgáltatási egyenleg alacsonyabb többlete miatt. A nettó közvetlen külföldi tőkebefektetések beáramlása a 2024. évi kivételesen magas szintről (6,6 %) 2025-ben a GDP 2,2 %-ára csökkent, a vállalkozói hitelezés jelentős kiáramlásából adódóan, nem pedig a zöldmezős beruházások csökkenése miatt. A költségvetési politika továbbra is expanzív. Az államháztartási hiány a kormány céljának megfelelően 2025-ben éves szinten 0,5 százalékponttal, a GDP 4 %-ára csökkent. Egy évközi költségvetési kiigazítás csökkentette a tőkekiadásokat az új kiadási kötelezettségvállalások finanszírozása érdekében, különösen a közszféra bérei és nyugdíjai tekintetében. 2025 végén Észak-Macedónia államadóssága mintegy 10 százalékponttal meghaladta a világjárvány előtti (2019-es) szintet, a GDP 59,6 %-át tette ki, a kormányzati szektor adóssága pedig ebben az időszakban 11,3 százalékponttal 51,8 %-ra nőtt.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2026/188 határozata (2026. január 20.) a Jordán Hásimita Királyságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L, 2026/188, 2026.1.23.).

A Bizottság 2023 februárjában javaslatot fogadott el egy Észak-Macedónia számára két egyenlő részletben folyósítandó makroszintű pénzügyi támogatásról, 100 millió EUR összegű hitel formájában. A társjogalkotók 2023 júliusában jóváhagyták a műveletet¹¹, a Bizottság és az észak-macedón hatóságok pedig 2024 januárjában aláírták az egyetértési megállapodást. Az egyetértési megállapodás 20 szakpolitikai feltételt tartalmaz (amelyek közül nyolc az első részlethez kapcsolódik) a következő területeken: államháztartás, üzleti környezet, oktatás és munkaerőpiac, energia, igazságszolgáltatás, jó kormányzás és a korrupció elleni küzdelem. A Bizottság 2024 áprilisában folyósította az első 50 millió EUR összegű részletet, miután megállapította, hogy valamennyi kapcsolódó feltétel teljesült.

A második 50 millió EUR összegű részletet eddig nem folyósították, mivel a hatóságok nem kérték a forrásokat, és ezért nem nyújtottak be megfelelőségi nyilatkozatot a kapcsolódó szakpolitikai reformok végrehajtására vonatkozóan. Az IMF-fel fennálló elővigyázatossági és likviditási hitelkeret 2024. novemberi lejártát követően Észak-Macedónia nem állapodott meg új folyósítási programról az IMF-fel, amely az MFA-részlet rendelkezésre bocsátásának egyik előfeltétele. Az MFA-művelet rendelkezésre állásának időszaka 2026 augusztusában jár le.

3. A MAKROSZINTŰ PÉNZÜGYI TÁMOGATÁSI FORRÁSOK MEGFELELŐ FELHASZNÁLÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSA: MŰKÖDÉSI ÉRTÉKELÉSEK ÉS UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK

3.1. Működési értékelések

Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet¹² (költségvetési rendelet) követelményeinek megfelelően a Bizottság külső szakértők bevonásával működési értékeléseket végez annak érdekében, hogy kellő bizonyosságot szerezzen a kedvezményezett országban az igazgatási eljárások és a pénzügyi folyamatok működéséről.

A működési értékelések az államháztartási gazdálkodási rendszereket, különösen a pénzügyminisztériumok és a központi bankok intézményi felépítését és eljárásait, konkrétan pedig az uniós pénzügyi támogatást fogadó számlák kezelését vizsgálják. Az értékelés külön figyelmet fordít a külső ellenőrző intézmények működésére, függetlenségére, munkaprogramjaira és ellenőrzéseik hatékonyságára. Emellett felülvizsgálják a központi szintű közbeszerzési eljárásokat is.

Ukrajna igazgatási és pénzügyi folyamatairól 2022-ben készült működési értékelés, a rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatás (2022), az MFA+ (2023) és az ERA MFA (2024/2025) előtt. Az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy a megelőző, 2018. évi értékelés óta jelentős előrelépés történt az államháztartási gazdálkodási rendszerek és egyéb pénzügyi folyamatok megerősítése terén. Kiemelte továbbá, hogy az ukrán hatóságok továbbra is elkötelezettek a folyamatos fejlődés mellett. Az értékelés

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1461 határozata (2023. július 12.) az Észak-macedón Köztársaságnak nyújtandó makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L 180., 2023.7.17., 1. o.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2509, 2024.9.26.).

hangsúlyozta, hogy a kulcsfontosságú területeken prioritásként kell kezelni az államháztartási gazdálkodás reformját, és további intézkedéseket javasolt a biztonsági helyzet javulását követően, tekintettel az előttünk álló jelentős újjáépítési erőfeszítésekre.

2026 elején, tekintettel az Ukrajnának nyújtandó új MFA-művelet várható elindítására, a Bizottság kezdeményezte az ország igazgatási és pénzügyi folyamatainak új működési értékelését. Az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy Ukrajna államháztartási gazdálkodási rendszerei és egyéb pénzügyi folyamatai jelentősen javultak a 2022. évi értékelés óta. Egyfelől méltatta a kormány folyamatos összpontosítását és elkötelezettségét az elhúzódó háború és az országon belüli romló körülmények ellenére, és bőséges bizonyítékot talált arra, hogy számos reformot hajtottak vagy hajtanak végre a kulcsfontosságú szabályozási kérdések, rendszerek és folyamatok javítása érdekében. Másfelől az értékelés kiemelte, hogy számos szabályozási reformot tesztelni kell a gyakorlatban, és hangsúlyozta, hogy a hatóságoknak több kritikus területre is figyelmet kellene fordítaniuk, mihelyt Ukrajna visszatér a rendes kerékvágásba.

2023-ban működési értékelésre került sor Észak-Macedónia tekintetében a makroszintű pénzügyi támogatási műveletet megelőzően. Az értékelés kielégítőnek találta az ország pénzügyi folyamatait és eljárásait, és általában véve megbízhatónak ítélte az ország államháztartási gazdálkodási rendszerét, megjegyezve, hogy a közelmúltban jelentős előrelépés történt.

Egyiptom és Jordánia esetében 2024-ben került sor működési értékelésekre a vonatkozó MFA-műveletek előkészítése céljából. Egyiptomban az értékelés megállapította, hogy a hatóságok jelentős előrehaladást értek el – többek között új jogszabályokat vezettek be az államháztartási gazdálkodásra és a banki műveletekre vonatkozóan –, és arra a következtetésre jutott, hogy az államháztartási gazdálkodás kerete és a pénzügyi folyamatok megfelelőek a makroszintű pénzügyi támogatás szempontjából, amennyiben a reformok lendülete fennmarad.

Jordánia esetében 2020 óta ez volt a második működési értékelés, és megerősítést nyert, hogy eredményeket sikerült elérni az államháztartási gazdálkodási rendszerek javítása és a közkiadások hatékonyságának növelése terén. Ugyanakkor az értékelés azonosított néhány kihívást is, ideértve például a Számvevőszék korlátozott függetlenségét és átláthatóságát, a közbeszerzési panaszok felülvizsgálatával foglalkozó bizottság kihasználatlanságát, valamint az állampapírok másodlagos piacának szűkösségét. E problémák ellenére az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy Jordánia igazgatási és pénzügyi rendszerei szilárd alapot biztosítanak az MFA-műveletek végrehajtásához. A feltárt hiányosságok egy része tükröződött az adott műveletek szakpolitikai feltételrendszerében¹³.

¹³ A Jordánia számára biztosított MFA IV egyetértési megállapodása esetében a működési értékelés elősegítette számos intézkedés kialakítását, ideértve a következőket: i. évenkénti közbeszerzési jelentés előírása a közbeszerzésekkel kapcsolatos panaszok és a vitarendezés eredményeinek összefoglalása céljából, ii. a Számvevőszék függetlenségének megerősítése, fokozatosan kivonulva a belső ellenőrzési egységeken belüli előzetes ellenőrzési tevékenységekből, valamint iii. az éves számvevőszéki jelentés hatókörének jelentős bővítése, a 2025. évi tevékenységekre vonatkozó jelentéssel kezdődően.

3.2. Értékelések

A költségvetési rendelettel és a vonatkozó MFA-határozatokkal összhangban a Bizottság az MFA-műveletek befejezését követően szisztematikusan utólagos értékeléseket végez. Ezen értékelések célja az MFA által a kedvezményezett ország gazdaságára és különösen külső pozíciójának fenntarthatóságára gyakorolt hatás elemzése, valamint az uniós beavatkozás hozzáadott értékének értékelése.

2025 januárjában a Bizottság közös utólagos értékelést tett közzé a keleti szomszédság három országában (Moldovában, Grúziában és Ukrajnában) 2017 és 2020 között végrehajtott MFA-műveletekről. Az értékelés mindhárom ország vonatkozásában megállapította, hogy a műveletek pozitív hatást gyakoroltak az adósság fenntarthatóságára és az ország makrogazdasági stabilizálására. Különösen jelentős volt ez Ukrajna esetében, tekintettel a művelet nagyobb léptékére és az ország kihívásokkal teli gazdasági helyzetére. Az értékelés azt is megállapította, hogy a három művelet több kulcsfontosságú reformterületen – többek között a kormányzás és a korrupcióellenes küzdelem terén – sikeresen elősegítette a pozitív változást, és összhangban volt a tágabb uniós szakpolitikai kerettel, igazodva a hatóságok reformprogramjaihoz és más adományozói programokhoz.

2025 decemberében a Bizottság 10 partnerország vonatkozásában közzétette a Covid19-cel kapcsolatos MFA-műveletek utólagos értékelését (2020–2022). Az értékelés elemezte a keleti szomszédság, a Nyugat-Balkán és a déli szomszédság régióiban 2020-ban a Covid19-világjárvány gazdasági hatásainak enyhítése érdekében a partnereknek nyújtott 3 milliárd EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatási csomagot. Az értékelés arra a következtetésre jutott, hogy a csomag időszerű, jól célzott és rendkívül releváns válasz volt a Covid19-világjárvány által kiváltott példátlan gazdasági sokkra. Az eszköz képes volt gyors és hatékony választ adni a több országot egyidejűleg érintő rendszerszintű külső sokkra anélkül, hogy veszélyeztette volna az MFA-beavatkozás minőségét, a makrogazdasági irányítás javítására irányuló reformok terén elért eredményeket, illetve a gazdasági kormányzást és az átláthatóságot. Előmozdította továbbá a fenntartható növekedést és a kapcsolódó szakpolitikai feltételrendszert.

2025-ben a Bizottság megkezdte az Ukrajnának 2022 és 2023 között nyújtott négy MFA-művelet utólagos értékelését, amelyek jelentős mértékben hozzájárultak az Oroszország agressziós háborúja közepette az országban felmerülő azonnali finanszírozási szükségletek finanszírozásához (sürgősségi MFA, rendkívüli MFA I és II, valamint MFA+, 1,2, 6, illetve 18 milliárd EUR összegben). Az értékelés figyelembe fogja venni az ország agressziós háborúval szembeni védekezéséből fakadó kivételes körülményeket, a finanszírozási igények sürgősségét, valamint a műveletek kialakításának ebből eredő sajátosságait.

4. AZ MFA-ESZKÖZHÖZ KAPCSOLÓDÓ ÁLTALÁNOS FEJLEMÉNYEK

4.1 Az MFA-eszköz működése

Az Európai Parlament és a Tanács MFA-val kapcsolatos 2013. évi közös nyilatkozata¹⁴ kiemeli a támogatás makrogazdasági és pénzügyi jellegét, és egyértelműen kimondja, hogy a támogatás „célja, hogy segítséget nyújtson külső finanszírozási nehézségekkel küzdő, ilyen támogatásra jogosult országok és területek számára a fenntartható külső egyenleg helyreállításához”. Sürgősségi eszközként a makroszintű pénzügyi támogatást ezért hatékonyan és időben kell mozgósítani. A rendes jogalkotási eljárást magában foglaló döntéshozatal gyakran meglehetősen időigényesnek bizonyult, ami jelentős korlátozó tényező egy olyan válságkezelési eszköz esetében, amelynek célja, hogy gyorsan reagáljon a fizetésimérleg-válságokra.

A Covid19-válsághoz és Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújához kapcsolódó kivételes körülmények között azonban a vonatkozó makroszintű pénzügyi támogatási csomagokat gyorsan elfogadták, mivel valamennyi intézmény teljes mértékben kihasználta a rendelkezésre álló eljárási rugalmassági mechanizmusokat. Ezekben az esetekben az Európai Parlament és a Tanács megállapodott a meglévő sürgősségi eljárások alkalmazásáról, lehetővé téve a bizottsági javaslatok egy hónapon belüli elfogadását. Az Európai Parlament eljárási szabályzatának 163. cikkét alkalmazta a jogalkotási javaslat gyors tárgyalása és közvetlenül a plenáris ülésen történő elfogadása érdekében, egyszerűsítve a bizottságokkal folytatott konzultációt.

Az Európai Parlament és a Tanács eljárási szabályzata egyaránt rendelkezik sürgősségi eljárásokról, amelyek kivételes esetekben lehetővé teszik a gyors elfogadást. A rendes eljárás lényegesen hosszabb, amint azt a Bizottság által 2024 áprilisában javasolt és a társjogalkotók által 2025 áprilisában elfogadott, Jordániára vonatkozó „MFA IV” bizottsági javaslat is mutatja. Ez az időkeret részben a 2024. júniusi európai parlamenti választásokra és az európai parlamenti bizottságok ezt követő újjáalakítására volt visszavezethető. Ezzel szemben a Jordániára vonatkozó „MFA V” műveletet sokkal gyorsabban fogadták el: a Bizottság 2025 augusztusában terjesztette elő a javaslatát, a társjogalkotók pedig 2026 januárjában hagyták jóvá. Egyiptom esetében az, hogy 2024 második felében sürgősen támogatást kellett nyújtani, arra készítette a Bizottságot, hogy 2024 márciusában kivételes jelleggel javaslatot tegyen az első sürgős rövid távú MFA-műveletre, az EUMSZ 213. cikke szerint (amely sürgős pénzügyi támogatás szükségessége esetén alkalmazandó, és csak a Tanács általi elfogadást ír elő). A Bizottság azonban javasolta, hogy a támogatás nagy részét egy második és inkább középtávú MFA-műveleten keresztül nyújtsák az EUMSZ 212. cikke szerinti rendes eljárást követve (mindkét társjogalkotó részvételével).

E tekintetben fontos megjegyezni, hogy az európai parlamenti határozatok elfogadására vonatkozó egyszerűsített eljárás módosult. A sürgősségi eljárással ellentétben az egyszerűsített eljárás során az elnöknek nem kell kérnie a javaslat sürgősként történő kezelését, és az elfogadási folyamatot egyszerűsíti, hogy a jóváhagyáshoz kevesebb lépés szükséges a rendes eljáráshoz képest. Ezt az eljárást még nem alkalmazták a folyamatban

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 778/2013/EU határozata (2013. augusztus 12.) a Grúziának nyújtandó további makroszintű pénzügyi támogatásról (HL L 218., 2013.8.14., 15. o.).

lévő makroszintű pénzügyi támogatások esetében, de jól illeszkedhet a makroszintű pénzügyi támogatás sürgősségi jellegéhez; ez üdvözlendő lépés a rendes műveletek hatékonyságának esetleges növelése felé.

4.2 A makroszintű pénzügyi támogatás a 2021–2027-es többéves pénzügyi keretben

A jelenlegi többéves pénzügyi keret időszakát számos válság, rendkívüli mértékű geopolitikai feszültség és bizonytalanság jellemzi; ezek az EU partnerországait is sújtották, és súlyosbították strukturális gazdasági sebezhetőségüket. Időrendi sorrendben ezek közé tartoznak a Covid19-világjárvány gazdasági következményei, Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja, valamint a közelmúltban az eszkalálódó közel-keleti konfliktusok. Ennek fényében az elmúlt években nagy volt a kereslet a makroszintű pénzügyi támogatás iránt, amely az EU szomszédságában (azon belül tagjelölt országokban is) tapasztalható makrogazdasági instabilitás kezelésére irányuló uniós válasz egyik fő pillérének bizonyult, kiegészítve az EU külső politikáit és segítve a partnerországokat a kritikus reformok végrehajtásában. Tekintettel a továbbra is kihívásokkal teli globális kilátásokra, az elkövetkező években valószínűleg továbbra is nagy szükség lesz arra, hogy az EU makroszintű pénzügyi támogatást nyújtson.

Az MFA-hiteket az (EU) 2021/947 rendelettel¹⁵ (NDICI-GE rendelet) létrehozott külső tevékenységi garancia garantálja, a korábbi többéves pénzügyi keretekhez hasonlóan portfóliószinten 9 %-os tartalékfeltöltési rátával. Felismerve azt a kivételes helyzetet, hogy egy háborúban álló országnak kell hitelt nyújtani – kezdetben egy IMF által biztosított folyósítási program támogatása nélkül –, Ukrajna esetében a tartalékfeltöltést 70 %-ban határozták meg, a 2022. évi rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatással kezdődően.

Az MFA-hitelek feltöltésére eredetileg előirányzott teljes költségvetést a jelenlegi többéves pénzügyi keretben mintegy 1 milliárd EUR-ban rögzítették, ami 11 milliárd EUR hitelvolument jelent. Tekintettel az EU által a makroszintű pénzügyi támogatáson keresztül 2022-ben Ukrajnának nyújtott jelentős támogatásra, a magasabb tartalékfeltöltési rátára és a növekvő közel-keleti feszültségekre, 2023 végéig az elkülönített tartalék több mint kétharmadát felhasználták. A többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálatával összefüggésben az a döntés született, hogy 180 millió EUR-val meg kell erősíteni az MFA-hitelek feltöltésére szánt költségvetést. Ez lehetővé tette elegendő forrás mozgósítását az Egyiptomnak nyújtott, legfeljebb 1 milliárd EUR összegű rövid távú makroszintű pénzügyi támogatás és az Egyiptomnak nyújtott, legfeljebb 4 milliárd EUR összegű rendes makroszintű pénzügyi támogatási művelet finanszírozásához, amelyet a társjogalkotók 2025 áprilisában fogadtak el, ugyanakkor hagyott némi mozgásteret 2027 végéig más MFA-műveletek számára (a 2021 és 2027 között finanszírozott MFA-műveletek listáját lásd az 5. szakaszban).

Mivel a válságok jellegüknél fogva kiszámíthatatlanok, alapvető fontosságú, hogy a mostani többéves pénzügyi keret fennmaradó két évében (2026–2027) kellően nagy költségvetés maradjon fenn a potenciális jövőbeli MFA-műveletek számára. A jelentés elkészítésének időpontjában rendelkezésre álló költségvetés legfeljebb 2,2 milliárd EUR

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról (HL L 209., 2021.6.14., 1. o.).

összegben fedezhet hiteleket a standard 9 %-os tartalékfeltöltési rátával. Az MFA+ program részeként Ukrajnának nyújtott hiteleket és az ERA keretében biztosított MFA-hitelt (18 milliárd EUR, illetve 18,1 milliárd EUR) a saját források felső határa alatti mozgástérből fedezik, és azokra nem képeztek előzetesen tartalékot. Ezek mögött védőhálóként az a lehetőség áll, hogy a meglévő költségvetési kereten belüli összes többi lehetőség kimerítését követően további saját forrásokat lehet lehívni a tagállamoktól. Az ERA keretében biztosított MFA-művelet esetében az immobilizált orosz központi banki eszközökből származó rendkívüli bevételekből történő hiteltörlesztések (beleértve a kamatot és a hitelhez kapcsolódó egyéb költségeket) jelentős pénzügyi fedezetet nyújtanak.

4.3 A következő, 2028–2034-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló bizottsági javaslat szerinti makroszintű pénzügyi támogatás

A Bizottság 2025. július 16-án és szeptember 3-án terjesztette elő a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatait, beleértve a Globális Európa¹⁶ eszközre, a külső tevékenységek fő finanszírozási eszközére vonatkozó javaslatot is. A javaslat szerint 200 milliárd EUR költségvetésű Globális Európa célja az EU bővítésének, szomszédságának, nemzetközi partnerségeinek és humanitárius segítségnyújtásának támogatása. Emellett az Ukrajna iránti rendületlen uniós támogatás alátámasztására 2028 és 2034 között további 100 milliárd EUR mozgósítható Ukrajna számára.

A Globális Európa magában foglalja a pénzügyi eszközök, a költségvetési garanciák és az uniós költségvetésből fedezett hitelek szélesebb körű alkalmazását a partnerországokban végrehajtott finanszírozási intézkedések tőkeáttételének növelése érdekében. A javaslat alapján az MFA-hitelek feltöltése a Globális Európa költségvetéséből történne, bár az MFA-műveletek irányítása továbbra is egyedi maradna, mint jelenleg az NDICI-rendelet esetében. Ez megőrizné a makroszintű pénzügyi támogatással kapcsolatos döntéshozatal jelenlegi intézményközi egyensúlyát, összhangban az Európai Parlament és a Tanács 2013. évi együttes nyilatkozatával. A makroszintű pénzügyi támogatás a javasolt szakpolitikai alapú hitelek mellett a külső finanszírozási eszköztáron belüli kiegészítő eszközként továbbra is rendelkezésre állna, lehetővé téve az EU számára, hogy az IMF-fel karöltve továbbra is reagáljon a partnerországok fizetésimérleg-válságaira.

A következő többéves pénzügyi keretről megkezdődtek a tárgyalások, és az Európai Parlament és a Tanács jelenleg alakítja ki álláspontját.

5 ELŐRETEKINTÉS – MFA-MŰVELETEK ÉS A KÖLTSÉGVETÉSI HELYZET 2026-BAN

Tekintettel a makroszintű pénzügyi támogatás nem programozható és válságvezérelt jellegére, nehéz pontos előrejelzést adni a jelenlegi többéves pénzügyi keret fennmaradó részére vonatkozó jövőbeli műveletekről. Ez a szakasz ezért a 2026-ban már jóváhagyott műveletekre összpontosít, és rámutat a potenciális jövőbeni műveletekre, hangsúlyozva a geopolitikai környezet gyorsan változó voltát.

A keleti szomszédságban Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja továbbra is jelentős gazdasági hatást gyakorol a régióra. Ennek leginkább Ukrajna és Moldova van

¹⁶ Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a Globális Európa létrehozásáról, COM(2025) 551 final.

kitéve. Mindkét ország továbbra is jelentős mértékű nemzetközi segítségnyújtásra szorul, e tekintetben pedig az EU kulcsszerepet játszik.

Oroszország folytatódó agressziós háborújára, valamint az ebből eredően Ukrajna előtt álló jelentős és tartós finanszírozási és védelmi szükségletekre tekintettel az uniós vezetők 2025. december 18-án megállapodtak¹⁷ abban, hogy a 2026–2027-es időszakra 90 milliárd EUR összegű új, korlátozott hozzáférésű támogatási hitelt nyújtanak, amelyet az EU mozgásteret által fedezett uniós tőkepiaci hitelfelvétel révén finanszíroznak. A hitel csak akkor fizetendő vissza, amikor Ukrajna megkapta a jóvátételt, míg az uniós költségvetési garancia megerősített együttműködés keretében történő igénybevétele biztosítja, hogy a részt nem vevő tagállamok (Csehország, Magyarország és Szlovákia) pénzügyi kötelezettségei változatlanok maradjanak.

E politikai megállapodásra építve a Bizottság 2026. január 14-én jogalkotási csomagot fogadott el, amely magában foglalja az Ukrajnát támogató hitel létrehozásáról szóló javaslatot, valamint a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet és az Ukrajna-eszközzel szembeni rendelet módosításait. A társjogalkotók 2026. február és április között elfogadták az Ukrajnát támogató hitelre vonatkozó csomagot¹⁸. Az új támogatási keret az Ukrajnát támogató hitel mintegy egyharmadának megfelelő jelentős költségvetési támogatást fog nyújtani különböző eszközök kombinációján keresztül, beleértve a makroszintű pénzügyi támogatást, valamint az Ukrajna-eszközzel szembeni és az Ukrajnát támogató hitel védelmi ágán keresztül nyújtott finanszírozást.

Az MFA-komponens a hazai bevételek mozgósítását erősítő feltételekre, valamint a közkiadások fenntarthatóságára és minőségére fog összpontosítani. Törekedni fog arra, hogy kiegészítse az új IMF-programot, és megpróbálja kezelni az államháztartás terén felmerülő korrupció kiváltó okait. A makroszintű pénzügyi támogatáson túlmenően az Ukrajnát támogató hitelen keresztül kiegészítik az EU 50 milliárd EUR összegű Ukrajna-eszközét (2024–2027), amelynek célja a kulcsfontosságú strukturális reformok támogatása Ukrajna uniós csatlakozás felé vezető útján.

Mindezek mellett Moldova 2025–2027-es időszakra szóló, legfeljebb 1,9 milliárd EUR összegű növekedési tervének célja, hogy támogassa az ország EU-val való gazdasági konvergenciáját, továbbá a reformok felgyorsítása és Moldova uniós egységes piachoz való hozzáférése javítása révén elősegítse, hogy az ország közelebb kerüljön az uniós tagsághoz.

A déli szomszédságban 2022 novemberében Tunézia 1,2 milliárd EUR összegű makroszintű pénzügyi támogatást kérelmezett a romló globális környezettel és a magas nemzetközi nyersanyagárakkal összefüggésben felmerülő finanszírozási szükségleteinek fedezésére. Erre azt követően került sor, hogy 2022 októberében szakértői szintű megállapodás született az IMF-fel egy új kibővített finanszírozási eszközről (négy évre,

¹⁷ Az Európai Tanács következtetései, 2025. december 18.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2026/467 rendelete (2026. február 24.) a 2026-ban és 2027-ben Ukrajnát támogató hitel létrehozásával kapcsolatos megerősített együttműködés végrehajtásáról (HL L, 2026/467, 2026.2.26.); az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2026/468 rendelete (2026. február 24.) az Ukrajna-eszköz létrehozásáról szóló (EU) 2024/792 rendelet módosításáról (HL L, 2026/468, 2026.2.26.); a Tanács (EU) 2026/469 rendelete (2026. április 23.) a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló (EU, Euratom) 2020/2093 rendelet módosításáról (HL L, 2026/469, 2026.4.23.).

1,9 milliárd USD összeggel). Az IMF ügyvezető igazgatósága azonban nem fogadta el a programot, mivel Tunézia nem tudta végrehajtani az előzetes intézkedéseket, nevezetesen az üzemanyag-támogatás reformját. Miután a tunéziai elnök 2023 márciusában hangot adott az IMF-programmal szembeni ellenkezésének, minimálisra csökkentették az IMF-fel való kapcsolattartást, és a IV. cikk szerinti felügyeletet is megszüntették. Mindeközben az élénk turizmus és a folyamatos hazautalások átmenetileg enyhítették a Tunéziára nehezedő külső finanszírozási nyomást. A makroszintű pénzügyi támogatás előfeltételeinek és Tunézia külső finanszírozási igényeinek gondos értékelése függvényében a Bizottság készen áll arra, hogy új makroszintű pénzügyi támogatásra vonatkozó javaslatot dolgozzon ki, mihamar létrejön egy IMF-program, megerősítve, hogy az ország hajlandó kezelni a rá nehezedő külső pénzügyi nyomás kiváltó okait. Ezt az EU és Tunézia közötti, 2023 júliusában elfogadott átfogó partnerség részeként is megerősítették; megjegyezve ugyanakkor, hogy további reformok érdemi és határozott végrehajtására lenne szükség.

2022 áprilisában Libanon szakértői szintű megállapodást kötött az IMF-fel (négy évre, 3 milliárd USD összegről), eddig azonban csak csekély előrehaladást ért el a számos előzetes intézkedés megvalósításában. Az ország GDP-je azóta tovább zsugorodott, számos közintézmény leállította működését, a valuta pedig drámaian veszített értékéből, ami széles körű dollarizációhoz vezetett a libanoni gazdaságban. 2025 januárjában a libanoni parlament elnököt választott, néhány nappal később pedig új miniszterelnököt neveztek ki, véget vetve a több mint öt éven át tartó politikai patthelyzetnek, és megteremtve a feltételeket az új reformkezdeményezésekhez és az IMF-fel való újbóli kapcsolatfelvételhez. 2025 márciusában az új kormány hivatalosan kérelmezte egy új IMF-program elindítását, ami nemzetközi segítségnyújtás és átfogó reformok révén pozitív lépés lehet a gazdasági válság kezelése tekintetében. Azóta a kormány némi előrehaladást ért el a kulcsfontosságú reformok terén, többek között olyan jogszabályok elfogadásával, amelyek részben megoldanák a bankszektor válságát. Ezek a reformok az új IMF-program előfeltételei. 2026 áprilisáig azonban a parlament vagy még nem fogadta el a kulcsfontosságú jogszabályokat, vagy újra meg kellett nyitni azokat, mivel az IMF alapvető követelése nem teljesültek teljes mértékben. Bár a következő választások két évvel történő elhalasztása további előrelépést eredményezhet e jogszabályok terén, az országon és a régió belüli, közelmúltban kiújult konfliktusok további kihívást jelentenek a gazdasági reformok tekintetében. A Bizottság készen áll arra, hogy makroszintű pénzügyi támogatási művelettel segítse az átfogó reformprogramot, amint teljesülnek az előfeltételek (beleértve az IMF-program teljesítésén alapuló folyósítások megtörténtét).

A Bizottság készen áll az MFA iránti jövőbeli kérelmek elbírálására, és adott esetben új és/vagy nyomonkövetési MFA-műveleteket fog javasolni a jogosult partnereknek.

Az 1. táblázat áttekintést ad az MFA-támogatásokkal kapcsolatos kötelezettségvállalásokról és kifizetésekről, valamint az MFA-hitelek folyósításáról 2023-ra, 2024-re, 2025-re és (előrejelzés jelleggel) 2026-ra vonatkozóan.

1. táblázat: Vissza nem térítendő MFA-támogatásokkal kapcsolatos kötelezettségvállalások és kifizetések, valamint az MFA-hitelek folyósítása 2023 és 2026 között (EUR)¹⁹

	2023	2024	2025	2026
Vissza nem térítendő támogatások költségvetési kötelezettségvállalási előirányzatai	45 423 330	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Működési értékelések, utólagos értékelések	350 000	619 440	331 775	750 000
Más lehetséges MFA-műveletek	45 073 330	56 747 737	58 935 998	60 761 946
Kötelezettségvállalások összesen	45 423 330	57 367 177	59 267 773	–
Vissza nem térítendő támogatások költségvetési kifizetési előirányzatai	39 880 000	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Működési értékelések, utólagos értékelések	329 765	749 270	331 775	750 000
MFA Moldova ((EU) 2022/563 határozat) (befejezett)	10 000 000	5 000 000	–	–
MFA Moldova (kiegészítés) ((EU) 2023/1165 határozat) (befejezett)	22 500 000	22 500 000	–	–
Más lehetséges MFA-műveletek	–	–	–	60 761 946
Kifizetések összesen	32 829 765	28 249 270	331 775	61 511 946
Vissza nem térítendő támogatásokra elkülönített, fel nem használt előirányzatok	7 050 235	29 117 907	58 935 998	–
Folyósított MFA-hitelek		–	–	–
MFA Jordánia III (befejezett)	200 000 000	–	–	–
MFA Moldova (befejezett)	40 000 000	45 000 000	–	–
Sürgősségi MFA Ukrajna (befejezett)	–	–	–	–
Rendkívüli MFA Ukrajna (befejezett)	–	–	–	–
MFA Moldova kiegészítés (befejezett)	50 000 000	50 000 000	–	–
MFA+ Ukrajna (befejezett)	18 000 000 000	–	–	–
MFA Észak-Macedónia	–	50 000 000	–	–
MFA Egyiptom, rövid távú (befejezett)	–	1 000 000 000	–	–
MFA Egyiptom – rendes	–	–	–	1 000 000 000
MFA ERA Ukrajna (befejezett)	–	–	18 115 700 000	–
MFA Jordánia IV	–	–	250 000 000	–
Folyósított MFA-hitelek összesen	18 290 000 000	1 145 000 000	18 365 700 000	1 000 000 000

¹⁹ A táblázat nem veszi figyelembe a 2025. december utáni új MFA-műveletekre vonatkozó javaslatokat.